

Kulturskolan magasin

A black and white portrait of Oscar Salomonsson, a man with glasses and a beard, smiling and looking slightly to the right. He is wearing a dark, textured sweater.

NR 3.2016

EN TIDNING FRÅN KULTURSKOLERÅDET

I NATIONENS INTRESSE

Kulturministern
om kulturskolan

RIKSKONFERENSEN

Intresset på topp
för kulturskolan

Oscar
Salomonsson:

*Dans är
mycket mer
än teknik*

KULTURSKOLAN
I FALUN

Ett viktigt nav

»En problembild uppstår när människor kategoriseras i enkla kategorier som ålder, kön, etnicitet, funktionsvariation och socioekonomiska förhållanden med mera.«

*Inger Carlonberg,
Kulturskolerådets ordförande*

Ett myllrande liv

MEN VAD ROLIGT det var att mötas i Luleå! Rikskonferensen slog alla rekord med underbart givande dagar på alla möjliga plan. Vi fick mötas i olika dimensioner genom föredrag, seminarier och samtalsforum tillsammans med viktiga företrädare för kulturskolornas aktuella frågor. De rekordmånga deltagarna fick mingla och dela gemenskap och känna inspirationen fyllas på.

Kulturskolan i Luleå visade också goda exempel på hur ämnesintegration kan skapa oväntade inslag som den alternativa incheckningen och vackra starka föreställningar där barn och ungdomar tillsammans gestaltar och reflekterar över sina stora viktiga frågor i livet. Tack alla som bidrog så härligt till dessa dagar!

Sveriges kulturskolor väntar med spänning på vad innehållet i Monica Lindgrens betänkande kan bli. Utredningen har nu i snart ett år samlat in material och försökt kartlägga läget kring kulturskoleverksamhet i Sverige och vad som behövs för att få en hållbar kulturskola.

Kulturskolan utmanas nå fler och vara tillgänglig för fler kategorier barn. En problembild uppstår när människor kategoriseras i enkla kategorier som ålder, kön, etnicitet, funktionsvariation och socioekonomiska förhållanden med mera. Till exempel när vithyad flicka från medelklass jämförs med mörkhyad

pojke med sämre ekonomiska förutsättningar och det visar på obalans bland eleverna. Men inom den hopfösta kategorin flickor döljer det sig en myllrande mängd personligheter med olika funktionsvariationer som inte så lätt låter sig fångas med enkel etikett i pannan. Det är spännande om vi i mötet med andra människor alltid utmanar oss att se individen bakom det kollektiva paketet vi tillhör.

Konsekvenserna av Yrkeskompetens är en annan spännande fråga och validering av olika kompetenser är en utmaning som kan hjälpa fler i jobb. Det är en av de punkter som fanns med i rekommendationerna till utredningen som Kulturskolerådet beslutade om i Luleå.

Under året har länsgrupperna i landet diskuterat lite mer ingående kring kulturskolans identitet. Dessa samtal har varit viktiga och bidragit till en samsyn i rekommendationen.

I DETTA NUMMER

- 8 Nytt rekord i Luleå
- 10 Kulturministern om kulturskolan
- 12 Kulturskolan och det professionella kulturlivet
- 14 En segregerad kulturskola
- 16 Kulturskolan i Falun

Bagatell musikprodukter

Livstids Garanti på teleskopnotställ och vagnar

Nyheter från Bagatell

Manhasset

Med våra nya "Teleskop Harmony" från Manhasset kan man lagra 25 notställ i rad på bara två meter. Perfekt för de trångbodda. I övrigt samma geniala konstruktion som våra övriga Teleskopnotställ dvs. Inga skruvar, bara att trycka och dra. Vagnar finns som tillbehör. 10 års garanti.

Teleskop Harmony

lilla Gaspallen

En ny Pianopall från Bagatell. Något mindre och smidigare än storebror, men absolut lika stabil och solid.
pris: 1800 kr exkl. moms
sittdyna: 50 x 33 cm
Höjd: 42-60 cm

Kontakta oss på:

info@bagatell.se
Tel.: 013-527 50
www.bagatell.se

Bagatell 1

en vagn kommer lastad...

- Med världens mest sålda notställ
 - Liten vagn + 12 notställ - 7500 kr (exkl. moms)
 - Stor vagn + 18 notställ - 10 000 kr (exkl. moms)
 - Marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ
- Läs mer på Bagatell 2

Bagatell 2

köp 6 betala för 5

Teleskop T

Världsledande - med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska. Inga skruvar - bara att dra upp och ner. Snygg design som passar i alla miljöer. Finns i olika modeller från 595 kr (exkl. moms)

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmor. Köp 4 betala för 3.

Bagatell 4

Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol. "Sitt" finns med fasta ben eller med justerbara fram- och bakben. Staplas smidigt på våra vagnar.

Bagatell 5

Akustikskärmar

Skydda elevernas hörsel i tid! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglassystem.
- Akustikskärm för orkester, slagverk, brass, etc. 2595 kr (exkl. moms)
- Paketpris: 3 set för 6900 kr (exkl. moms)
- Akustikskärm på notställsfot 1080 kr (exkl. moms)

Bagatell 6

PIANO-GASPALLEN standard

Sluta skruva! Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorstol som helst. Stabil stryktålig stålkonstruktion med stoppad sits.
Gaspallen ergo med justerbar lutning.

Garanti 10 år på

Flygel- och pianomedar

Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrade dubbelhjul av hög kvalitet. Mycket enkelt att montera för den som är lite händig (bruksanvisning medföljer). Instrumenten kan sedan lätt flyttas av en enda person.

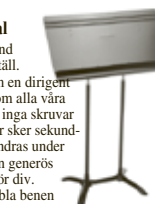

pris: 2995 kr till en flygel (exkl. moms)
pris: 695 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell 8

Teleskop Dirigent Regal

Flagskeppet bland våra dirigentnotställ. Här finns allt som en dirigent kan önska sig. Som alla våra "Teleskop" finns inga skruvar - alla inställningar sker sekundsnabbt och kan ändras under pågående spel. En generös hylla med plats för div. tillbehör. De dubbla benen gör "Dir Regal" till det stadigaste av stadiga. En ny finess: Bakom skärmen finns ett extra fack för övriga partiturer och stämmor. Välj till vår "strålände" belysning.

pris: 2000 kr (exkl. moms)

Bagatell 9

Flexibelt lättvikts podie-system i aluminium för scenbyggen med obegränsade möjligheter. Alla benlängder med snabbkoppling.

**HJÄLP
SYRIEN!**

Genom att sms:a eller swisha godkänner du att bli kontaktad av Röda Korset. Dina personuppgifter hanteras enligt PUL.

Barnens musikbutik.se

**BARNVISOR ■ RYTMINSTRUMENT
KLANGSPEL ■ BLÅSINSTRUMENT
STRÅNGINSTRUMENT ■ PRESENTARTIKLAR
TILLBEHÖR med mera**

The illustration features a collection of children's musical instruments and books. On the left, there is a book titled 'Elefantboken' with a pink cover and a drawing of an elephant. Below it is a small book with a musical note on the cover. In the center, there is a colorful xylophone, a long wooden flute, and a red and yellow maraca. To the right of these is an acoustic guitar. At the bottom right, there are five cartoon children of different ethnicities and genders, all smiling and waving their hands.

www.barnensmusikbutik.se

"Att lära sig noter med hela kroppen."
En kreativ metod för att
introducera notläsning för
yngre elever.

Sparta System AB

www.spartasystem.se

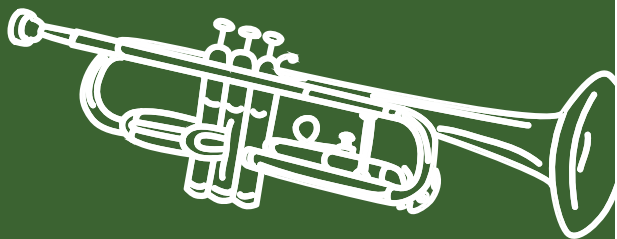

29/6-2/7

*Kurslärare:
Göran Berencreutz,
Lisa Björänge,
Torbjörn Gulz
med flera.*

[illegible]

Kursavgift 500 kr! För mer information och anmälan:
www.bangen.se

Från musikskola till kulturskola

KULTURSKOLERÅDET har tagit fram ett antal handböcker och stödmaterial i syfte att göra kulturskolornas utvecklingsarbete enklare. Aktuellt just nu är en handbok om hur man går från musikskola till kulturskola. I den finns konkreta tips och råd från olika kommuner och deras erfarenheter. Sedan tidigare finns skrifter om hur man kan jobba med jämställdhet, ett systematiskt kvalitetsarbete, ungas inflytande samt metoder för att inkludera barn med funktionsnedsättning.

Handböckerna hittar ni på www.kulturskoleradet.se

Studieresa till Jerusalem

KULTURSKOLERÅDET har för avsikt att årligen erbjuda en studieresa. Syftet är att hämta inspiration och lära från andra länders arbete med kulturutövande. Årets studieresa går till Jerusalem den 14 till 18 september. I området kommer deltagarna bland annat att få lära mer om hur man kan jobba med barns kulturutövande i en utsatt miljö och konflikthärd. Studieresan sker i samverkan med studieförbundet Bilda som har ett kurscenter i Jerusalem. Kontakta Kulturskolerådet för anmälan.

Succé för rikskonferens i Luleå

RIKSKONFERENSEN i Luleå lockade rekordstort deltagande. 258 betalande deltog på konferensen vilket är ett nytt »all-time high«. Över 300 personer deltog om man inkluderar föreläsare och andra gäster. Rikskonferensen fick även ett väldigt fint betyg från deltagarna. Utvärderingen visar att konferensen fick medelbetyget 3,8 (av 4) på frågan om upplevelsen av konferensen som helhet. Även detta är ett toppresultat! Rikskonferensen 2017 sker i Östersund den 15 till 17 mars.

INSATSER FÖR JÄMLIKHET

Kulturskolerådets förslag till kulturskoleutredningen

KULTURSKOLERÅDETS medlemmar beslutade på årsmötet i Luleå att lämna ett antal rekommendationer till kulturskoleutredningen. Förslagen rör insatser för ökad tillgänglighet och jämlikhet, åtgärder för kompetensförsörjning, uppföljning samt rekryteringen av elever till klassiska orkesterinstrument.

– Utredningen är väldigt viktig och kompetensförsörjningsfrågan är kanske den enskilt viktigaste frågan. Vi vill exempelvis att det inrättas en

Kulturskolerådets ordförande Inger Carlönberg

särskild kulturskol-lärarexamen på högskolenivå, säger Inger Carlönberg som är Kulturskolerådets ordförande.

Kulturskolan är idag en helt oreglerad verksamhet. Det saknas exempelvis nationella mål för kulturskolornas verksamhet.

– Medlemmarna vill se att det genom lagstiftning etableras nationella mål för kulturskole-

verksamhet. Målen bör ha en inriktning på att alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande av hög kvalitet och tillgänglighet, säger Inger.

ERIK DOMELLÖF

GAMLA & UNGA MINNS TILLSAMMANS

Nytt projekt om konsten att berätta

PROJEKTET *Sverige Berättar* handlar om konsten att berätta och möten mellan generationer.

– Vi samlar barn, föräldrar och mor- eller farföräldrar och de tar med ett fotoalbum eller något annat minne från tiden då de flyttade till Sverige. Och där startar berättandet, säger projektledaren Kerstin Gustafsson.

Det är Kroatiska Riksförbundet i Sverige som tillsammans med Riksteatern, Studieförbundet och Stockholms

kulturskola driver projektet. Målet är att ta fram metoder för att ta tillvara de berättelser som tillsammans bildar vår gemensamma historia.

– Det är nu femtio år sedan som över 100 000 unga personer från dåvarande Jugoslavien, Finland, Grekland, Turkiet och Italien kom till Sverige som arbetskraftinvandring. De bildade familj och hittade nya rötter. Deras historier vill vi fånga, menar Kerstin Gustafsson.

Nya teaterpedagog- utbildning

HÖSTEN 2016 startas nya teaterpedagogutbildningar på Stockholms- och Örebro universitet. Programmen är på 180 högskolepoäng och leder fram till kandidatexamen. De nya programmen har ett tydligt fokus mot kulturskola och arbete med barn och ungdomar.

– Det var verkligen på tiden att drama/teater som konstområde får en pedagogisk högskoleutbildning, säger Eva Österlind, professor i drama på HSD.

Pedagogstipendier 2016

KUNGLIGA Musikaliska Akademien (KMA) har beslutat att också 2016 dela ut två pedagogpriser riktat till de svenska kulturskolorna med huvudsaklig inriktning på musik. Finns det någon skicklig pedagog i din skola som förtjänar att uppmärksammas, och som du skulle vilja föreslå till Göran Lagervalls pedagogstipendier?

Kulturskolerådet koordinerar nomineringar och lämnar förslag på kandidater till KMA. Det kan vi bara göra med er hjälp! Vi vill att du som ledare föreslår lämpliga kandidater, inte att pedagogerna anmäler sig själva. Lämnat förslag på kandidater Kulturskolerådet! Beslut fattas under hösten och stipendierna delas ut vid Akademiens Högtidssammankomst i slutet av året.

Platsannonser och kalenderhändelser

PÅ KULTURSKOLERÅDETS nya webb kan kulturskolorna nu själva lägga in material. Man kan enkelt lägga exempelvis platsannonser och kalenderhändelser. Använd gärna de nya funktionerna. De är gratis och når en stor del av kulturskolesverige!

DET ÄR SÅ JAG SÄGER DET

Johanna Broman Åkesson,
Fil dr i musikvetenskap

Den osynliga barriären mellan konst & verklighet

»All the world's a stage, and all the men and women merely players« skrev Shakespeare i *As You Like It*. Med dagens utbud av medier och sociala forum tycks världen faktiskt vara en scen och alla skådespelare. Att uppfatta när verkligheten övergår i konst, förkonstling och falskhet är inte alla gånger givet. Speciellt inte för unga människor, uppväxta med en relativistisk syn på både sanning och kultur.

De senaste åren har jag ägnat mycket tid åt att studera och föreläsa kring den sceniska underhållningens historia. Från *commedia dell'arte* till Hasse & Tage. Nästan all humoristisk underhållning har en intressant sak gemensam – man bryter ibland den fjärde väggen.

Ingen teater – egentligen ingen konst överhuvudtaget – fungerar utan det vi kan kalla en fjärde vägg, en tyst överenskommelse mellan konstnär och publik om att det som händer på scenen inte är på riktigt utan är KONST. Alla i publiken sitter lugnt kvar trots att någon på scenen blir mördad eller en vålnad dyker upp. Inom konstens väggar råder egna lagar, där kan allt hända. Kanske gråter vi och känner med karaktärerna, men förnuftsmässigt vet vi att allt bara är fantasi.

Just humoristiska konstformer har dock av hävd »rätt« att då och då »bryta« den fjärde väggen. Plötsligt mitt i en sketch vänder sig skådespelaren mot publiken och ifrågasätter det

»Plötsligt stirrar
Groucho Marx rakt in
i kameran och
tilltalar DIG.«

som händer på scenen. Plötsligt stirrar Groucho Marx rakt in i kameran och tilltalar DIG. En hand från diktens värld sträcks fram och berör oss. Och är vi en van publik hänger vi med i leken, fattar när skådespelaren hoppar in och ur sin karaktär.

En komiker har ett mycket större spelutrymme än en seriös aktör. En komiker kan leva sig in i sin roll till hundra procent, för att i nästa sekund, med en knapp skönjbar min, få hela den fjärde väggen att rasa. Vi som publik får därmed en vink om sakernas rätta tillstånd. Och samtidigt finns, i det där gränslandet mellan skådespelarens inlevelse och distansering, utrymme för olika tolkningar. Det är det som gör humor som fenomen så mångbottnat.

Inom äldre tiders music hall och varietéunderhållning agerade ofta en artist som en rolltyp, kanske som snobb, koling, vamp eller bondlurk, *samtidigt* som personen bakom rollen tilltalade publiken och kommenterade »sig själv« som typ. På så sätt kunde den här typen av underhållning innehålla mångfacetterade porträtt med många, ofta samhällskritiska, undertexter.

SERIÖSA KONSTFORMER har mycket tjockare fjärde vägg. Om den bryts blir det lätt ofrivilligt komiskt eller kanske surrealistiskt, vilket Bertolt Brecht eftersträfvade med sin s.k. *verfremdung*-teknik. Han ville skaka om publiken, få den att reflektera.

Men det är aldrig självklart att en konstnär kan hantera, eller en publik kan uppfatta vad som händer med den fjärde väggen. Dokumentärfilmer har en luddig gräns mot fiktionens värld som kan göra

båda filmare, medverkande och åskådare osäkra – vad är verklighet och vem formar den? Idag när många vill uppträda på kändisskapets scen, men få kan fylla sin »roll« med konstnärligt innehåll, uppstår liknande frågor – när övergår den verkliga människan till en fiktiv karaktär?

I överförd bemärkelse till hela världens scen finns, precis som Shakespeare antyder, den tunna linjen mellan scen och salong i vårt dagliga liv och på den offentliga scenen utan att vi kanske är medvetna om det. Gycklare, komiker, satiriker och parodiker har därför en central roll i ett samhälle – de kan få oss att se den osynliga barriär som skiljer konst från verklighet, sanning från chimär.

Johanna Broman Åkesson

RIKSKONFERENSEN 2016

NYTT REKORD I LULEÅ

Kulturskolerådets rikskonferens samlade över 250 betalande konferensdeltagare. Totalt var det över 300 personer som deltog. Det är rekordsiffror.

– Fantastiskt med ett så stort intresse för barns kulturutövande och kulturskolefrågorna, säger Torgny Sandgren som är Kulturskolerådets generalsekreterare.

text Torgny Sandgren, foto Maria Hedberg

MELLAN DEN 16 TILL 18 MARS samlades över 300 personer på Kulturens hus i Luleå för att byta erfarenheter om kulturskolans verksamhet och för att lära sig mer. Kulturskolerådets rikskonferens är årets stora branschträff för de som arbetar med musik- och kulturskolor. Kulturminister Alice Bah Khunke fanns på plats men också andra betydelsefulla personer.

Rikskonferensen arrangeras av Kulturskolerådet i samverkan med Luleås kulturskola. Syftet med en ambulerande konferens är att få lära känna och se mer av den rika variation som finns bland kommunernas kulturskolor.

– För oss har detta varit efterlängtat, vi har länge velat ha konferensen hit, säger Maria Bergeudd som är chef för kulturskolan i Luleå.

Luleå Kulturskola bidrog med flera inslag på konferensen, både genom kulturinslag och annat innehåll.

KONFERENSEN TEMA var samverkan. Det var kulturskolans roll i relation till andra som diskuterades. Hur verksamheten kan utvecklas genom samverkan med det professionella kulturlivet, med andra kommuner, skolan och det civila samhället.

– Ett gott ledarskap är en viktig framgångsfaktor för samverkan, menade Peter Örn som var en av konferensens huvudtalare.

Utifrån egna erfarenheter av ledarskap talade Örn om olika aspekter på ledarskap men också om betydelsen av samverkan med det civila samhället.

På rikskonferensen gavs också perspektiv och erfarenheter från professionella utövare och konstnärer. En av dessa var Marika Lagercrantz med bakgrund inom flera konstområden och roller. Marika lyfte fram betydelsen av mer allmänmännsliga förtjänster med pedagoger och kloka vuxnas möte med unga.

– Unga behöver bra hängställen! Vår Teater i Stockholm var en fantastisk mötesplats för mig och många andra, menar Marika.

Musikern och artisten Robert Wells talade om vad som krävs för att bli professionell musiker. Och vad som krävs för att hålla sig kvar.

– Tappa aldrig nyfikenheten! Som professionell musiker ingår det i jobbet! Du måste hela tiden hålla kolla och sätta dig in i nya stilar och uttryck, menade Wells.

RIKSKONFERENSEN ERBJUDER inte enbart seminarium och föreläsningar. Den sociala aspekten på konferensen är betydelsefull. Som chef för kulturskolan kan man bli lite ensam med frågorna. Trevliga umgängesformer och tid för möten är viktigt.

– Vi har medvetet försökt skapa »luft« i vårt program så att det ska finnas tid för samtal och möten. Vi vet att det är viktigt och skapar kvalitet i konferensen, säger Inger Carlönberg som är kulturskolechef i Solna men också Kulturskolerådets ordförande.

– Nu laddar vi om inför 2017 års konferens i Östersund, vi ska göra allt för att det ska bli en lika fin konferens som i Luleå, menar Inger Carlönberg. ■

STATEN TAR TAG I KULTURSKOLAN

I drygt 60 år har kulturskolan skötts på kommunal nivå. Framöver kommer staten för första gången ta ett större ansvar med en nationell strategi, något som kulturminister Alice Bah Kuhnke ser fram emot.

text Simon Eliasson, foto Maria Hedberg

– **VERKSAMHETEN** som kulturskolorna bedriver är så enormt viktig, ett nationellt intresse, säger kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke.

Fler deltagande barn, ökad jämlikhet och mindre skillnader i avgifter. Det är några av målen regeringen hoppas nå med ökad statlig inblandning i kulturskolornas verksamhet.

Men att staten ska blanda sig i kommunala angelägenheter är inte helt okontroversiellt. Något Alice Bah Kuhnke fick höra när målet om en nationell strategi formulerades förra året.

– När vi sa att vi skulle ta fram en nationell strategi kom direkt frågan »Varför det? Det är ju en kommunal angelägenhet«, och så är det. Jag värnar det kommunala självstyret, men det här är en verksamhet av nationellt intresse. Så viktig är den, säger Alice Bah Kuhnke.

På Kulturskolerådets riks-

konferens i Luleå höll Alice Bah Kuhnke ett föredrag om regeringens planer.

Hon berättade bland annat att hon efter att ha rest runt och träffat många kulturpolitiker, elever, föräldrar och lärare har sett en kulturskola som ser

Kulturminister Alice Bah Kuhnke vill ha en nationell politik för kulturskolan.

väldigt olika ut på olika platser i landet.

– Jag har varit på många bra ställen. Sedan har jag varit på platser där man brottas med väldigt stora utmaningar. Det kan vara långa köer så man inte kan möta det behov som finns, inte möta eleverna, säger Alice Bah Kuhnke.

Som exempel på vikten och betydelsen av kulturskolan tog hon upp Max Martin, en del av de senaste årens så framgångsrika svenska kulturexport.

– Jag träffade honom nyligen över en lunch. Jag frågade vad nyckeln bakom hans framgång var, och han tog upp kulturskolans stora betydelse. Utan att vi ens pratat om det innan, säger Alice Bah Kuhnke.

FÖR ATT FÅ SPETS måste man satsa på bredd, är mantrat. Även om alla inte kan bli nästa stjärnproducent så finns många lärdomar om livet att dras genom kulturskolans verksamhet. Inte minst viktigt i dagens läge med många nyanlända flyktingar och ensamkommande flyktingbarn, enligt Alice Bah Kuhnke.

Hon har själv erfarenhet av kulturskolan, och under föredraget framhöll hon hur viktig den varit för henne personligen. Där lärde hon sig vikten

av att våga försöka - och misslyckas.

– Om jag ska vara ärlig så blev jag aldrig någon bra klarnettist. Men den där känslan, att gå upp i något större genom orkestern, den bär jag med mig än idag. Jag blev människa tack vare kulturskolan, säger Alice Bah Kuhnke.

Hon menar att Sverige som land behöver kultur mer än någonsin. Och att kulturen idag också spelar större roll än någonsin, även om det inte alltid reflekteras i politiken.

EFTER VALET 2014 nämndes, för första gången någonsin, kulturskolan i en regeringsförklaring. Ett historiskt ögonblick, enligt Alice Bah Kuhnke. Arbetet drog igång på riktigt i april förra året när professor Monica Lindgren fick i uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell strategi för verksamheten. Utredningen ska presenteras i slutet av september, men redan nu har arbetet inletts med att fördela de 100 miljoner kronor som regeringen beslutade att tilldela kulturskolan i årets budget.

Det blir Kulturrådets uppgift att arbeta fram hur ansökningarna ska gå till och inom vilka ramar pengarna ska förmedlas. Alice Bah Kuhnke betonar att medlen inte enbart ska gå till avgiftssänkningar.

– På något ställe innebär höjd kvalitet kanske att köpa in fler instrument. På ett annat kan det handla om att anpassa lokalerna så att barn oavsett funktionsvariationer ska kunna ta sig in. På ett tredje är det kanske just höga avgifter som är problemet, säger Alice Bah Kuhnke.

En annan viktig aspekt för att höja kvaliteten på kultur-

»Vi behöver proffsiga
lärare med rimliga
villkor om vi ska få en
kulturskola som lever upp
till våra krav.«

**Kulturskolan
gjorde mig till
människa,
menar kultur-
ministern.**

skolans verksamhet är en förbättrad utbildning för lärare. Idag finns inget särskilt program på lärarutbildningen för ämnet. Även fortbildning av befintliga lärare ska kunna gå att ordna inom ramarna för de 100 miljoner kronorna vikt

till kulturskolan.

– Lärarfrågan är ett sedan tidigare identifierat hinder. Vi behöver proffsiga lärare med rimliga villkor om vi ska få en kulturskola

som lever upp till våra krav, säger Alice Bah Kuhnke.

RISKEN FÖR ATT SATSNINGEN på kulturskolan ska falla mellan stolarna eftersom kultur- och utbildningsdepartementen

är åtskilda menar Alice Bah Kuhnke att man tillsett genom att starta en interdepartementell grupp där tjänstemän jobbar tillsammans på uppdrag av utbildningsminister Gustav Fridolin och kulturminister

Alice Bah Kuhnke.
– Vi vet var vi ska och månar om den här satsningen båda två, säger Alice Bah Kuhnke.

Det större målet är att inget barn ska gå miste om kulturell bildning och utmaning. Alla ska exponeras för kultur.

– Sedan finns det ju alltid barn som inte har det intresset, men man ska ha blivit erbjuden, lockad och pockad. Det ska vara samma var man än bor i landet, vilket språk man än pratar, hur funktionshindrad man än är, säger Alice Bah Kuhnke. ■

En utmaning när kulturskolans verksamhet ska breddas och ta in fler uttrycksformer är att behålla de smalare och mindre populära uttrycken. Flera paneldeltagare såg en risk för »kannibalism« när kulturskolerådet ordnade paneldebatt under rikskonferensen i Luleå.

text Simon Eliasson, foto Maria Hedberg

I PANELEN SATT branschföreträdare från organisationer såsom Svensk scenkonst, Svenska filminstitutet, Manegen och Berwaldhallen.

Helena Wessman, chef Berwaldhallen, menade att alla måste ha möjlighet att ha en röst genom konstnärlig verksamhet, och att man därför måste bredda verksamheten. Samtidigt menade hon att konstmusiken kommit i kläm.

– Barn måste få möjlighet att prova på mycket, men även de som vill bli bra på smala saker måste fångas upp. Det

lätillgängliga är viktigt, men det tar 20 år att bli bra på fiol. Kulturskolan har en stor utmaning i att skapa tillgängligt underlag för att exempelvis ha en orkester, där tror jag vi måste bli bättre på att samarbeta på regional nivå, säger Helena Wessman.

Stefan Forsberg, ordförande Svensk Scenkonst, höll med och ser även han tendenser till kannibalism.

– Det blir lite så att »jaha, där försvann lite av de klassiska instrumenten« till förmån för annat. Vi spelar ut mot var-

andra, säger Stefan Forsberg.

Linda Beijer, ordförande i cirkusorganisationen Manegen, menade att företrädare för andra konstformer kan lära mycket av cirkusens erfarenheter och sätt att arbeta.

– Cirkusen har varit och är ständigt lite vid sidan av. Vi förstår att vi måste samarbeta, och ju fler samarbeten som kommer igång desto mer attraktiv blir kulturskolan.

Helena Wessman igen.

– Jag har funderat mycket på varför kulturen är så svag jämfört med vad den betyder. Så länge vi slåss inbördes är det lätt att ignorera oss. Jag ska börja tala mig varm för film och cirkus. De här 100 miljonerna som ska fördelas, det gäller att skolorna söker pengar för att verkligen bredda. Säg inte att »vi tar bort en orkester«, säger hon.

Anna Serner, VD Svenska Filminstitutet, menar att det

Anna Serner,
VD för
Filminstitutet.

Cirkus-
organisationen
Manegens
ordförande
Linda Beijer.

Marianne
Söderberg var
moderator för
samtalet.

PANELDEBATI

BRANSCHEN EFTERLYSER

finns en risk att film och cirkus, som relativt nya konstformer, kan komma att »putta ut« något annat, men att hon inte helt känner igen bilden av kanibalisering.

– Vi påtalar hela tiden att vi behöver nya medel, man kan inte alltid ersätta något. Kulturministern har lyckats få igenom 100 miljoner och gett filmen ett uppdrag att värna demokratin. Politikerna förstår, men vi måste övertala resten av världen, säger Anna Serner.

STEFAN FORSBERG efterlyste större ansvarstagande från representanter för de olika konstformerna.

– Vi begär ju alltid mer pengar, det som måste till är att vi säger »jag vill inte ha pengar på någon annans bekostnad«, inte minst på lokal nivå, säger Stefan Forsberg.

Ett annat ämne som av-

handlades var vad de olika branschorganisationerna kan göra för kulturskolan och hur samverkan ska kunna ske både lokalt, regionalt och nationellt. Flera av deltagarna var överens om att det finns mycket att vinna genom ökad samverkan.

Anna Serner berättade att filminstitutet drar igång försöksprojekt i höst, med ökat stöd till regionerna som kulturskolorna kan söka.

– Ofta jobbar kulturskolor lite var för sig och tar inte regional hjälp. De måste uppfinna hjulet på nytt. Sen är det inte lätt så klart, man kan ju inte sitta och ringa runt till alla andra kommuner. Vi försöker titta på hur vi ska kunna ha någon samlande funktion, säger Anna Serner.

Hon framhöll vikten av att våga prova sig fram och ta små steg.

– Det finns massor med bra saker man kan göra om man

bara provar ett projekt. Man behöver inte skriva om hela projektplanen, säger Anna Serner.

KRISTINA NILSSON, chef division kultur på Norrbottens läns landsting, säger att de skrivit in kulturskolan som en viktig aktör på kulturområdet i länets kulturplan. Det har lett till att länskonstkonsulenterna funnit vägar in i skolorna.

– Jag tycker mig se en ökad samverkan mellan kulturskolor. Alla måste fråga sig hur vi kan öka möjligheterna till aktiviteter på regionsnivå, säger Kristina Nilsson.

Hon menar att det finns mycket att göra vad gäller samarbete på just regional nivå.

– Det är viktigt att lyfta de här samarbetsfrågorna från lokal nivå upp till regional där de hör hemma, annars blir det lätt ett lärargrupsbeslut på den enskilda skolan. ■

Kristina Nilsson,
divisionschef
Landstinget kultur.

Svensk Scenkonsts
ordförande Stefan
Forsberg.

Helena Wessman,
chef Berwaldhallen.

ÖKAT SAMARBETE

KULTURSKOLEUTREDNINGEN KONSTATERAR

KULTURSKOLAN KRAFTIGT SEGREGERAD

En av ödesfrågorna för kulturskolan är hur man ska lyckas locka barn med mer varierande bakgrund än idag. Nya siffror från utredningen om en nationell strategi för kulturskolan visar på kraftig snedrekrytering.

text Simon Eliasson, foto Maria Hedberg

BARA ETT LITET FÅTAL av eleverna vid kommunernas kulturskolor idag är utlandsfödda pojkar med föräldrar utan akademisk eller musikalisk bakgrund, sä-

Utredningens ordförande **Monica Lindgren** talar om en hållbar kulturskola.

ger Monica Lindgren, professor och särskild utredare.

Samtidigt har det visat sig att svenskfödda flickor, som är barn till föräldrar med aka-

demisk eller musikalisk bakgrund, är de som lättast hittar till kulturskolan. Ett enormt glapp, alltså.

Undersökningen har gjorts med enkät där 12-åringar tillfrågades om sina hemförhållanden. Monica Lindgren menar att orsaken till snedrekryteringen är en kraftig kulturell reproducering.

– Föräldrar med akademisk och musikalisk bakgrund tar sina barn i handen och går till kulturskolan. Det samtidigt som de andra barnen kanske knappt vet om att den finns, det är naturligtvis ett problem, säger Monica Lindgren.

Hon pekar ut bristande marknadsföring som ett grundläggande problem, men menar också att man måste utveckla nya metoder för att locka eleverna på ett bättre sätt.

– Vi har till exempel så mycket ny teknik, det måste gå att göra något utöver den klassiska instrumentprövningen, säger Monica Lindgren.

MONICA LINDGREN fick uppdraget att ta fram ett förslag till en nationell strategi för kulturskolan i april förra året. Med en bakgrund som lärare i både grund- och kulturskola har hon

förståelse för utmaningarna kulturskolorna står inför.

Att stärka lärarna i kulturskolan menar hon är viktigt för kvaliteten, både genom fortbildning och insatser redan vid lärarutbildningen. Idag finns exempelvis ingen särskild inriktning för kulturskolelärare.

Vad gäller snedrekryteringen menar hon att en viktig åtgärd är att bredda utbudet. På så sätt kan man locka elever i grupper som idag inte är intresserade av kulturskolan.

– Film och cirkus till exempel, är inte inkluderat i kulturskolan idag. Vi måste helt enkelt försöka locka fler barn genom att bredda utbudet, säger Monica Lindgren.

Sedan hon fick uppdraget att leda utredningen i april förra året har Monica Lindgren märkt att beslutet från regeringen att »ta tag« i kulturskolan är uppskattat.

– Det finns ett sådant enormt engagemang kring den här utredningen, det är ett uppdämt behov sedan många år tillbaka. Det rör barn och kultur, områden som inte brukar prioriteras högt direkt, säger Monica Lindgren.

MARIA BERGENUDD är chef på kultur- och miljöskolan i Luleå. För henne kommer siffrorna som visar kulturskolans snedrekrytering inte som någon större överraskning.

– Utan att ha några exakta siffror för vår verksamhet så kan jag säga att jag känner igen det, säger Maria Bergenudd.

I Luleå försöker man motverka den här tendensen genom att i socioekonomiskt utsatta områden ha lägre trösklar för deltagande i kulturskolan. Det kan handla om att bedriva undervisningen i skolans befintliga lokaler och genom att tillhandahålla instrument för

utlåning, även i den valbara verksamheten.

– Vi tycker det fungerar bra, det gör att det blir enklare att börja. Sedan har vi gjort olika försök med att lägga flera ämneskurser på samma kväll, bryta upp den klassiska skolstrukturen lite, säger Maria Bergenudd.

På så sätt kan eleverna vid samma tillfälle testa flera olika uttrycksformer. Det kan handla om musik, bild och dans som man kan röra sig emellan på ett friare sätt. Mer mötesplats än skola, alltså.

– **JAG TROR DEN** strikta formen hindrar ganska mycket, det är för likt den vanliga skolan. Jag upplever att tjejer ofta trivs mer i den än killar, säger Maria Bergenudd.

I grundskolan jobbar man också mycket i projektform.

– När vi har dans så dansar

alla. Samma vad gäller musik och bild, på så sätt får alla prova allting, säger Maria Bergenudd.

FÖRUTOM ATT SE ÖVER marknadsföring, exempelvis hur affischer utformas och vilka bilder man väljer, har man också diskuterat hur könsfördelningen ska bli jämnare. Att få in fler pojkar i flickdominerade verksamheter och vice versa kan enligt Maria Bergenudd leda till att fler stannar i kulturskolan längre.

– Vi har sett att i flickdominerade ämnen, som bild, kan det vara så att två pojkar börjar. Om sedan en av dem slutar, då slutar även den andra. Får vi en mer jämn fördelning blir det roligare för eleverna, säger Maria Bergenudd.

Vad gäller breddning menar hon att den kommer naturligt då man går igenom ett generationsskifte bland lärarna.

– Jag hoppas mycket på mötet mellan det traditionella och det nyskapande och tror att vi kommer få se en spännande utveckling framöver. Det är viktigt att vi erbjuder en god kvalitet inom alla områden, säger Maria Bergenudd.

HON HAR OCKSÅ en förhoppning om att de många ensamkommande barn som kom-

mit senaste tiden framöver kommer att påverka kulturskolan i en positiv riktning.

– De följer inte samma traditionella mönster som oss och kan förhoppningsvis bryta upp det där litegrann. Det kan ge ringar på vattnet, säger Maria Bergenudd.

I slutet av september ska utredningen en nationell strategi för en hållbar kulturskola presenteras för regeringen. ■

Luleås kulturskolechef Maria Bergenudd vill bredda deltagandet.

» Jag tror den strikta formen hindrar ganska mycket, det är för likt den vanliga skolan.«

MÖTESPLATS FÖR ALLA MELLAN 0 och 1000

LANDET RUNT

Kulturskolor finns i nästan alla Sveriges kommuner. Men ingen är helt lik någon annan. Olika ämnen, olika ekonomiska grunder, lokala specialiteter. I »Landet runt« gör vi nedslag från norr till söder. Tipsa oss gärna om era särdrag och satsningar! Den här gången tar vi en närmare titt på kulturskolan i Falun!

text Håkan Sandh, foto Ulf Palm & Håkan Sandh

FALU KOMMUN beslöt redan 2008 i sitt kultur- och fritidspolitiska program att skapa »en samlad kulturpedagogisk verksamhet med minst 4 olika inriktningar«. Det som oftast kallas

kulturskola. Våren 2011 tillfrågades Kulturskolerådet om att arbeta med en utredning kring denna fråga. Inom rådet fanns då en arbetsgrupp som arbetade tillsammans med

SKL kring Kulturskola 2030. Kulturskolerådet hade aldrig tidigare arbetat med en utredning direkt åt en medlem som skulle bli fallet i Falu kommun. Efter en tids diskussion beslöt Kulturskolerådet att ändå anta utmaningen och koppla utredningsuppdraget till de tankar som diskuterats inom Kulturskola 2030.

ETT FÖRSTA STEG blev en seminariedag där hela styrelsens arbetsgrupp åkte till Falun för att möta berörda politiker inom utbildnings- och kulturområdet, berörda tjänstemän och lärare samt en grupp elever. Som inspiratör hade Kulturskolerådet med sig

Ale Möller. Målet med dagen var att alla berörda skulle få samma input och gemensamt diskutera för- och nackdelar med olika målsättningar. Alla diskussioner kring lokaler eller praktiska problem var »förbjudna«. Enbart målsättningar skulle diskuteras.

DAGEN BLEV LYCKAD och uppskattades av de närvarande. Eftersom det fanns två konkreta frågeställningar som påverkade utredningen mycket var det viktigt att alla började diskutera med samma förutsättningar. Den ena konkreta frågan var att det fanns flera olika verksamheter i kommunen med inriktning på barn, kultur och

pedagogik som kommunen önskade samla under samma tak. Den andra var att skolförvaltningen önskade att dåvarande dans- och musikskolan skulle föras över till kultur- och fritidsförvaltningen. Man ville renodla skolverksamheten och såg dans- och musikskolan som en mer udda fågel.

TVÅ PROCESSER STARTADE. En var en diskussion med barnkulturcentrat (inkluderande programverksamhet för skola och allmänhet), med en grafisk verkstad, med en fritidsgård med kulturinriktning, med naturskolan, med en pedagogisk verksamhet med teknisk inriktning och inte minst med dans- och musikskolan om de ville slås samman. Alla var i huvudsak positiva vilket klart underlättade det kommande förslaget. Den andra processen, som skulle visa sig vara svårare, var att skapa förutsättningar för en bra lokallösning för den nya kulturskolan.

Förslaget om en sammanslagen kulturskola var inte dans- och musikskolans, men däremot var de i behov av bättre lokaler. En ny kulturskola skulle kunna lösa den frågan. Den politiska viljan att göra det fanns.

Utredningen kom fram till att det var positivt med en sammanslagning av de många enheterna och att de utan nackdel för verksamheten kunde flyttas från skol- till kulturområdet. För att förändringen skall vara meningsfull krävdes en stor central lokal som måste utnyttjas av flera olika verksamheter, amatörer och professionella, för att motivera sina kostnader.

»...om det skall kallas för en kulturskola så skall det följa med riktade utvecklingsresurser så att kursutbudet kan utökas.«

På kultur- och fritidsförvaltningen möts besökare av en stor bild av Jan Stenmark. Texten lyder: »Vi behövde onekligen en större idrottsplats men som vanligt satsades allt på kulturen.«

Skolförvaltningen ville efter funderande behålla den tekniskt inriktade verksamheten, men övriga föreslogs sam-

manföras och få ett uppdrag att arbeta med såväl fritidsverksamhet som mot den obligatoriska skolan. En av flera spännande delar var att kom-

munens naturskola skulle ingå i den nya kulturskolan och att slöjd skulle bli en del av kursutbudet. Lokalfrågan var central men kunde inte praktiskt lösas under utredningsperioden. Kommunen beslöt under våren 2012 att, med undantag av den tekniskt inriktade verksamheten samt lärarsamverkan med grund- och gymnasieskolan, anta utredningens förslag. ➔

NU HAR DET GÅTT TRE ÅR. Vad hände i Falun efter kommunens beslut? Kulturskolan Magasinet besökte Falun för att höra efter.

Lokalfrågan stöttes och blöttes flera varv efter beslutet om inrättande av kulturskola, men till slut enades kommunen om att köpa loss Folkets Hus för verksamheten. Delen med scen för gästspelsverksamhet skulle fortsätta som tidigare men övriga lokaler skulle byggas om för kulturskolans behov. En del skulle ha en mer offentlig inriktning med mindre scenproduktioner. Alla ytor skulle kunna hyras av föreningar, studieförbund mm. Sammantaget utgör detta förslag en fantastisk möjlighet att bygga en bra verksamhet. Huset fick ett nytt namn: Kulturhuset tio14. På hemsidan kan man läsa att pedagogiken utgår från barn och ungas egen lust att lära och skapa och de ska kunna påverka verksamhetens innehåll – demokrati är ett av ledorden. Verksamheten ska inbjuda till samarbete och samverkan mellan generationer, vara integrationsöverbyggande och till-

gängligt för alla.

Brist på investeringsmedel har gjort att projektet delats upp i två etapper, en första för kulturskolans verksamhet och en andra för den mer offentliga. Efter förseningar skall nu etapp 1 vara klar sent på våren 2017. Etapp 2 förhoppningsvis klar året därpå.

JAG TRÄFFAR Ingela Härröd-Barksjö, chef för den nya kulturskolan.

Hur ser du på den nya kulturskolan idag?

– Det var ett politiskt uppdrag och detta innebar också att ett förvaltningsbyte skulle ske. De flesta av nuvarande Kulturskolans personal kom från skolförvaltningen där fokus var att ha en riktad och bra verksamhet som höll sin budget. Nu kommer Kulturskolan att var ett viktigt nav i Kultur- och fritidsförvaltningens verksamhet med en målsättning som är något annor-

Dalateatern scen, entré till kulturhuset tio14 med gästspelscen, offentliga ytor i nya kulturhuset och högdelnen med kulturskolans lokaler som också skall användas av föreningar och studieförbund.

»Jag tycker det är viktigt att informera både föräldrar och elever om att den verksamhet som kulturskolorna erbjuder kräver engagemang, tid och arbete för att nå ett resultat eller färdighet.«

lunda än vad skolan hade. Vi jobbar vidare med att öka förståelsen för varandras arbets sätt i den nya sammanslagningen av lärare, pedagoger och fritidsledare. Personligen har jag inte varit särskilt positivt inställd till övergång till kulturskola mest med farhågan att när kommunerna skapar kulturskolor så finns det inga resurser till att nyanställa personal för att utveckla kursutbudet utan man omfördelar musiklärartjänster istället. Här i Falun är det en storsatsning på verksamhetsanpassade lokaler i centrum av Falun och detta är det mest positiva med Kulturskolesatsningen tycker jag. Jag menar att om det skall kallas för en kulturskola så skall det följa med riktade utvecklingsresurser så att kursutbudet kan utökas. Att ha fina lokaler utan verksamhet vore ju förfärligt.

Hur arbetar ni idag med införandet av kulturskola?

– Under hela läsåret 14-15 arbetade vi aktivt varje vecka under 60 minuter innan ordinarie konferenstid. Vi kallade det för omställningstimma.

Personalen skulle få en möjlighet att berätta om de olika disciplinerna. En del i workshopform för att öka förståelsen för vad som komma skall när vi får gemensamma lokaler.

Har de olika delarna börjat samverka med varandra?

– Lite grann. Det börjar komma inbjudningar från en verksamhet till en annan. Under orkestrarnas upptaktsveckor fick eleverna prova på att slöjda och arbeta med bildkonst och drama under led-

**Kulturskolans
chef Ingela
Härröd-
Barksjö**

Fakta

Invånarantal: 57 000

Budget 2015: 19 375

Verksamhet

Ämneskurser (avgiftsbelagda): blockflöjt, tvärflöjt, klarnett, saxofon, oboe, trumpet, trombon, baryton valthorn, tuba, slagverk, piano, harpa, gitarr, elbas, kontrabas, dragspel, fiol, altfiol, cello, nyckelharpa, dansgrupper, musikalkurs, suzukiirymik, suzukiirfiol, suzukiicello, teatergrupper, konstgrupper, körer, fördjupningskurs.

Antal elever: 1200

Verksamhet som ingår utan extra avgift:

Kulturförskola tre förmiddagar i veckan: babysång, sago-
lek, färg- och formlek.

Programverksamhet som riktar sig till förskola och skolan där Kultur- och Naturskolans pedagoger möter 3-4000 barn och elever under ett läsår.

Ensemble/orkesterverksamhet som rock/popgrupper, gitarrorkester, jazzensemble, blåsorkestrar, stråkorkestrar, spelmanslag, symfoniorkester i projektförmt samt all utåtriktad verksamhet.

Vi har ett nära samarbete med musikprogrammet på Falu gymnasium i ämneskurserna instrument/sång samt ensemble.

Antal årsarbeten: 34,55 Antal personer : 44

ning av pedagogerna. Jättekul tyckte eleverna. Vi närmar oss varandra mer och mer, absolut.

– En utmaning som vi har är att skapa tid för ökad sam-
verkan. Tar vi elevtid minskar antalet elever och därmed inkomster. Det är en vågskål som man måste överväga noga vad som är lämpligast.

– Det mest frustrerande för mig i övergången hade med administrativa rutiner att göra. Jag trodde att administratio-
nen fungerade likadant vare sig man tillhörde skolan eller kultur- och fritid. Men så var det inte. Exempelvis hade vi svårigheter att förstå varandra angående våra olika anställningsvillkor med lärare med semestertjänster och lärare med uppehållstjänster. Att vi arbetar både dagtid, kvällstid

och även på helger emellanåt.

Hur ser du i övrigt på kulturskolornas utveckling idag?

– Jag hoppas att kulturskolorna skall kunna nå fler barn och unga med ett större utbud på kursverksamheter. Dessvärre är jag rädd att vi tappar spetskunskaperna. Eleverna vill prova på olika saker. De vill testa. De börjar och slutar. Hantverket för att bli riktigt duktig i vilken estetisk konstform som helst behöver väldigt mycket tid och man behöver känna till olika tekniker för att bli fullfjädrad. Det finns en risk kanske att den klassiska musiken, som exempel, tappar fotfästet.

Har den utvecklingen egentligen något med kulturskolan att göra?

– Det finns säkert många orsaker i hela samhället till att vi tappar spetskunskaper. Jag tycker det är viktigt att informera både föräldrar och elever om att den verksamhet som kulturskolorna erbjuder kräver engagemang, tid och arbete för att nå ett resultat eller färdighet. I gengäld skall det erbjudas lustfyllda tillfällen för eleverna att kunna visa vad de åstadkommit.

Hur ser du på de kommande lokalerna i fd Folkets Hus?

Platsen är perfekt som mötesplats för människor mellan 0-100 år, vår gemensamma vision som är jättebra och som alla är överens om. Vi ser fram mot våren 2017! Vi ville ha centrala lokaler – kulturskola fick vi på köpet. ■

»DET ÄR KÄNSLAN SOM GER DANSEN TROVÄRDIGHET«

OSCAR SALO

Målmedvetenhet har tagit Oscar Salomonsson till målet att bli dansare. Idag är han premiärdansare vid Kungliga Baletten vid Operan i Stockholm och blir koreograferad av sin barndoms förebilder, Mats Ek och Ana Laguna.

text Jane af Sandeberg
foto Unn Tiba & Carl Thorborg

– **TRICKET ÄR ATT** försöka koppla bort oron omkring sig och höra musiken som om den kom från dig själv.

Oscar Salomonsson förklarar vad som händer när han dansar:

– Tänk på hur små barn börjar dansa spontant när dom hör musik innan dom ens kan prata. Det svåra är att, som dansare, fånga den naturliga känslan så det ser naturligt och trovärdigt ut, samtidigt som du har ett bestämt formspråk med koreografi och på toppen av det ska göra det på beställning nästan när som helst.

– Mitt mål är att gå på scenen på samma sätt som när jag hemma går och hämtar ett glas vatten. Det ska liksom inte vara annorlunda bara för att jag går på en scen.

I detta är danstekniken bara en del, känslan måste vara med. För att klara det måste en dansare öppna sig, våga släppa taget och gå ur skalet. Oscar förklarar det med att han tar emot instruktioner från koreografen, gör som han eller hon säger men att tekniken inte får bli huvudsaken.

– Jag måste förstå intentionen. Då glömmer du den tekniska biten.

Han talar till exempel om Svansjön, som han dansade i i vintras, och dess starka musik:

– Du måste svara upp på musiken och spela ut. Publiken upplever hela kroppsspråket och känslorna, inte att varje steg är rätt. När du dit som dansare blir det trovärdigt.

Han visste redan vid fyra års ålder att han ville bli dansare. Inspirationen kom dels från tv dels från att han fick följa med sin mamma till operan. Hans föräldrar jobbade med helt andra saker och hans pappa sa till och med till honom att det »verkar svårt att bli dansare«. Men han gav sig inte och vid nio års ålder började han på Svenska Balettskolan och gick där till och med gymnasiet. Sedan blev det direkt jobb i operabaletten.

Under sin skoltid mötte han bra och dåliga lärare, även om alla »brann för oss elever«.

– När jag gick på skolan var det bara baletträning. Men det räcker inte i längden. Som vissa rörelser, om du inte klarar dem säger de på skolan bara till dig att göra om tills du kan. Men det går inte om du inte har musklerna.

ATT VARA DANSARE sammanfattar Oscar med två punkter; att lära sig vara öppen och att lära sig bli sin egen tränare.

– När du lär känna din egen kropp och dess gränser och möjligheter, då vet du också när du är sjuk och inte ska träna. Bara de bästa lärarna förstår det här.

Han är verkligen övertygad på den här punkten. Och han har erfarenheten. Han är 37 år och kroppen mår fortfarande bra. Pensionsåldern för en dansare vid Operan är ungefär 42 år. Han är inte orolig inför det:

– Någon viss pension får jag. Och jag tänker att min fru, som är barnmorska och som nu →

FOTO: UNN TIBA

OMONSSON

***Det går inte att
träna enbart själva
dansen. Grunden
sitter i kroppen och
musklerna skapar
möjligheterna***

jobbar 70 procent, kanske vill jobba lite mer. Själv skulle jag gärna vilja koreografera och kanske arbeta med teater.

De har två barn och det blir en hel del pusslande på grund av att båda har oregelbundna arbetstider men kanske fungerar det just därför.

EN AV OSCARS ARBETSDAGAR kan börja med uppvärmning i en balettklass vid Operan. Det blir mycket koordinationsträning med en grupp dansare vid den klassiska stängen och en lärare. Det kan följas av repetition några timmar inför en föreställning.

Han tränar även yoga och går på gym, utan muskelträningen håller inte kroppen. Yogan ger honom både fysisk och mental träning.

– Det går inte att träna enbart själva dansen. Grunden sitter i kroppen och musklerna skapar möjligheterna.

Hur hittar du inspiration?

– Från allt kan man säga. Men inspiration jobbas också fram. När jag tar mig an ett nytt verk är det först som en dimma. Efter ett tag kan jag hitta den rätta känslan och mitt uttryckssätt. Då fylls jag av inspiration och glädje.

Har du tappat sugen någon gång?

– Jag har inte haft någon jättekris men visst har det ibland varit tungt när jag kanske har haft ont någonstans.

Vad är svårast som dansare?

– Det är vissa perioder om du kanske har varit sjuk och inte hunnit repa som det var tänkt. Annars var teaterdelen svår för mig i början, jag var kanske blyg, men nu har jag kommit över det. Att spela ut har nu snarare blivit en av mina styrkor och det är jag glad och stolt över.

HAN HAR GJORT MÅNGA dramatiska rollen och nämner en, en ung dansare i Roy Anderssons film »En duva satt på en gren och funderade över tillva-

ron«. Han kan som dansare göra allt från klassisk balett till modern balett.

– Men jag är ingen hyperklassiker, jag får jobba lite mer med de klassiska rollerna. När jag arbetat med Mats Ek är jag kanske mer mig själv, det är lite mer min egen stil.

Det är ett stort steg för honom att idag få arbeta med Mats Ek och Ana Laguna. Han kommer ihåg hur han spelade in Mats Eks uppsättning »En man i fönstret« på vhs-band och såg den om och om igen.

– Jag var fruktansvärt målmedveten redan som barn.

Just idag repeterar han »Solo för två« för just Ek och Laguna inför en föreställning i Paris som är tillägnad Mats Eks koreografiska arbete. Hans danspartner är en fransyska, Dorothée

FOTO: CARL THORBERG

OSCAR SALOMONSSON

Ålder: 37 år

Familj: fru och två barn

Premiärdansör vid Operan sedan tre år
2009 Årets dansare, utsedd av Operas Ballettklubb

2004-2007 premiärdansare i Madrid
1997 anställdes vid Kungliga Operan i Stockholm

Några roller: Prinsen i *Törnrosa*, Quasimodo i *Ringaren* i *Notre Dame*, Den utvalde i *Väroffer*, Colas i *La Fille Mal Gardée* och Lenskij i *Onegin*.

En duva satt på en gren och funderade över tillvaron, film av Roy Andersson

Delabie, som flugit in för tre dagars repetition i Stockholm.

– Egentligen har vi haft extremt lite tid för repetition. Nu måste jag lita till muskelminnet i kombination med koordinationsträningen.

Hans fötter är tejpad både på över- och undersidan och han har med sig en påse med en rad olika slags plåster.

– Vi är barfota under den här föreställningen och jag glider mycket på båda sidorna av fötterna. Så idag repar jag med strumpor. Det går bra men det gäller att vara mjukare, det går inte att vara lika distinkt som när du är barfota.

Oscar har dansat en hel del utomlands och i tre år var han engagerad som premiärdansare i Nacho Duato's Compañía Nacional de Danza i Madrid.

– Om du slarvat av någon anledning med repetitionerna går det inte att fortsätta.

Oscar Salomonsson, dansare, talar om hur viktig kroppskänningen är för en dansare.

Vilka är skillnader mellan att dansa i Sverige och Spanien?

– Dansen är ett universellt språk som kan förstås av nästan alla. Skillnaden är möjligen i hur insatt publiken är. I Tyskland, Spanien och Frankrike är nog publiken mer insatt än här. ■

Avs:
Kulturskolerådet
Hornsgatan 103
117 28 Stockholm

Posten
**Klimat-
ekonomisk**
Posttidning

Let's play!

4Sound är **Sveriges ledande musikkedja** med 19 butiker i hela landet, från Umeå i norr till Malmö i söder.

Personlig service för dig som jobbar med utbildning och institution.

Vi erbjuder

- **Personlig service**
- **Kostnadsfri behovsanalys och offerering**
- **Marknadsledande varumärken**
- **Europaanpassande priser**
- **Snabba och trygga leveranser**

Kontakta oss på **skola@4sound.se** eller tel. 0770 - 11 05 00 så hjälper vi dig vidare.

Välkommen in till våra butiker

Gävle / Göteborg / Jönköping / Karlstad,
Kristianstad / Linköping / Malmö / Norrköping
/ Nyköping / Örebro / Stockholm Fridhemsplan
/ Stockholm Söder/ Stockholm Slagverket /
Sundsvall / Täby / Umeå / Uppsala / Västerås
Växjö

www.4sound.se

4SOUND